

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту наказу Міністерства енергетики України
«Про затвердження Положення про організацію підготовки і проведення
навчання з питань технічної експлуатації систем газопостачання у
спеціалізованих навчальних, навчально-тренувальних та галузових
координаційних центрах»
(далі – проєкт наказу)

1. Мета

Метою проєкту наказу є затвердження Положення про організацію підготовки і проведення навчання з питань технічної експлуатації систем газопостачання у спеціалізованих навчальних, навчально-тренувальних та галузових координаційних центрах відповідно до вимог Закону України «Про ринок природного газу», постанови Кабінету Міністрів України від 03 січня 2024 року № 1 «Деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу», а також Правил технічної експлуатації систем газопостачання, затверджених наказом Міністерства енергетики України від 21 жовтня 2024 року № 402, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2024 року за № 1816/43161 (далі – Правила технічної експлуатації систем газопостачання).

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Згідно з абзацом п'ятим пункту 5 розділу III Правил технічної експлуатації систем газопостачання, вимоги до організації навчання та перевірки персоналу щодо визначення рівня знань цих Правил встановлюються законодавством України.

Проєкт наказу розроблено на виконання Правил технічної експлуатації систем газопостачання, інших нормативно-правових актів, норм, правил і стандартів, що регулюють питання функціонування ринку природного газу.

Головною метою проєкту наказу є забезпечення безаварійної роботи газорозподільної та газотранспортної систем шляхом регулярного оцінювання персоналу, результати якого безпосередньо впливають на допуск до роботи та рівень оплати праці.

3. Основні положення проєкту акта

Проєкт наказу запроваджує чітку систему навчання та контролю знань із технічної експлуатації для всіх суб'єктів газового ринку України – від операторів газорозподільних мереж та оператора газотранспортної системи до виробників біометану.

Проєкт наказу регламентує розподіл працівників на технічних (виконавців) та адміністративних (управлінців), для яких встановлено різну періодичність контролю: профільний персонал складає іспити щороку на базі підприємства, а керівництво та члени екзаменаційних комісій – раз на 3 роки у спеціалізованих навчальних закладах. Навчання проводиться у робочий час із використанням сучасних комп'ютерних систем та тренажерних комплексів, а сам іспит може проходити як очно, так і дистанційно.

Крім того, проєкт наказу передбачає заходи фінансового стимулювання та преміювання для працівників, які успішно підтвердили свою кваліфікацію, та водночас встановлює суворі правові наслідки у разі незадовільного результату – аж до тимчасового відсторонення від виконання обов’язків чи вирішення питання щодо подальшої відповідності займаній посаді

4. Правові аспекти

У цій сфері правового регулювання діють такі акти законодавства:

Закон України «Про ринок природного газу»;

постанова Кабінету Міністрів України від 03 січня 2024 року № 1 «Деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади у сфері державного енергетичного нагляду (контролю) на ринку природного газу»;

наказ Міністерства енергетики України від 21 жовтня 2024 року № 402 «Про затвердження Правил технічної експлуатації систем газопостачання», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2024 року за № 1816/43161.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту наказу не потребує фінансування з державного та/або місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт наказу не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

Проєкт наказу не містить положень, що:

стосуються зобов’язань України у сфері європейської інтеграції;

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов’язаних з корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи проєкту наказу не проводились.

8. Прогноз результатів

Реалізація наказу уніфікує підходи до підвищення професійної кваліфікації та досвіду суб’єктів ринку природного газу, покращення безпеки й ефективності експлуатації систем газопостачання, а також забезпечить відповідність діяльності вимогам нормативно-правових актів у сфері газопостачання.

Крім того, упорядкує підхід до навчання та перевірки знань дозволить сформувати стійку систему професійної підготовки кадрів та зменшити техногенні ризики.

**Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр енергетики України**
_____ 2026 року

Денис ШМИГАЛЬ